

do Chủ tịch Hồ Chí Minh soạn thảo và công bố khai sinh
ra nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa ngày 2/9/1945

TUYÊN NGÔN ĐỘC LẬP

Lưu bát huy ở trong bản tuyên ngôn Độc lập năm 1776 của nước Mỹ. Suy rộng ra, câu ấy có ý nghĩa là: tất cả các dân tộc trên thế giới đều sinh ra bình đẳng; dân tộc nào cũng có quyền tự do.

Bản tuyên ngôn nhân quyền và dân quyền của Cách mạng Pháp năm 1791 cũng nói:

Đó là những lễ phải không ai chối cãi được.

Thế mà hơn 80 năm nay, bọn thực dân Pháp lại dùng lá cờ tự do, bình đẳng, bác ái, đến cướp đất nước ta, áp bức đồng bào ta. Hành động của chúng trái hẳn với nhân đạo và chính nghĩa.

Về chính trị. — Chúng ta tuyệt đối không cho dân ta một chút tự do dân chủ nào.

Chúng tôi hành những pháp luật đã nêu. Chúng tôi ba chế độ khác nhau ở Trung Nam.

Chung lập ra ba tổ chức học trường học. Chung thành lập thêm giết những người yêu nước, những nơi của ta. Chung làm các cuộc khởi nghĩa của ta trong những cơ quan.

Chúng ta buộc dù tuấn, thì hành chính sách ngu dân.

Chúng dùng thuốc phiện, rượu còn, để làm cho noi giống là suy nhược.

Về kinh-lê. — Chúng học lột dân ta đến tận xương, tủy, khiến cho dân ta nghèo nàn thối
thốn, nước ta xơ xác tiều tụy.

Chung cuop khong ruong dai, rung mo, ngay len.

Chứng giả độc quyền là giấy bạc, xuất cảng và nhập cảng.

Chúng đặt ra hàng trăm thứ thuế vô lý, làm cho dân ta, nhất là dân cày và dân buôn, trở nên bần cùng.

Chúng không cho các nhà tư sản ta được quyền lợi. Chúng học tập công nhân ta một cách vô cùng tận. Nhân Mùa thu năm 1940, phát-xít Nhật đến xâm lấn Đông-dương để mở thêm căn cứ danh Đông-Vinh.

Mùa thu năm 1940, phát-xít Nhật đến xâm lấn Đông-Áng-lô và mô hình của chủ nghĩa cộng sản Đông-Áng-lô thì bọn thực dân Pháp quy gài dân hàng, mô hình của nước ta nước Nhật. Tự do, dân ta chịu hàng.

tang xieng xich: Phap va Nhat. Tu do, dan lo sang cực khổ, nghèo nàn. Kết quả là cuối năm

ngoài sang đầu năm này, từ Quảng-trị đến Lệ-ky, hơn hai triệu đồng bào là bị chết đói.

Ngày 2 tháng 3 năm này, một đoàn lái ghe, chở mìn mìn nhập, non một tấn nhập nước
bỏ chạy, hoặc đau hàng. Thế là chẳng nhưng chúng không báo họ được là, trái lại, trong

năm, chúng đã «ban» nước ta hai lần cho Nhật.

Trước ngày 9 tháng 3, biết bao lần Việt-minh đã kêu gọi người Pháp liên minh để chống Nhật.

Ban thư dân Pháp đã không đáp ứng, lại thông tay khủng bố Việt-minh hơn trước. Thậm chí đến khi thua chạy, chúng còn nhăm nhăm giết nốt số đông tu chính trị ở Yên-bay và Cao-bang.

Tuy vậy, đối với người Pháp, đồng bào ta vẫn giữ một thái độ khoan hồng và nhân đạo. Sau

...biên động ngày 2 tháng 3. Việc minh đã giúp cho nhiều người Pháp chạy qua biên thùy

Sau tháng 9-10 năm 1940, nước ta đã thành thuộc địa của Nhật, chứ không phải

Su thực là từ mùa thu năm 1940, nước ta đã thành thuộc địa của Việt, chứ không phải thuộc địa của Pháp nữa. Khi Mặt hàng Đông-minh thì nhân dân cả nước ta đã nổi dậy đánh

chính quyền, lập nên nước Việt-nam cộng hòa dân chủ.

Sự thực là dân ta đã lấy lại nước Việt-nam từ tay Nhật chứ không phải từ tay Pháp.

Pháp này, Nhật này, vua Bảo Đại thoái vị. Dân ta đã đánh đổ các xiềng xích thực dân gần 100 năm nay để xây nên nước Việt-nam độc lập. Dân ta lại đánh đổ chế độ quân chủ mấy

100 năm nay để gây nên nước Việt-Nam độc lập. Dân ta lại đang do cho họ quyền con người
mười thế kỷ mà lập nên chế độ Dân chủ Công Hoa.

Bất thối cho nên chúng tôi — Lâm-thời Chính-phủ của nước Việt-nam mới — đại diện cho toàn

dân Việt-nam, tuyên bố thoát ly liên quan hệ (thực dân với Pháp, xóa bỏ hết những hiệp ước m.
Pháp đã ký về nước Việt-nam, xóa bỏ hết tất cả mọi đặc quyền của Pháp trên đất nước Việt-nam

Toàn dân Việt-nam, trên dưới một lòng quyết liệt chống lại âm mưu của bọn thực dân Pháp

Chúng tôi tin rằng các nước Đông-minh đã công nhận những nguyên tắc dân tộc bình đẳng

ở các hội nghị Tô-hé-rang và Cộn-kim-sou, quyết không thể không nhận quyền độc lập củ

Một dân tộc đã gan góc chống ách nô lệ của Pháp hơn 80 năm nay, một dân tộc đã gan

góc đứng về phe Đông-minh chống Phát-xít mấy năm nay, dân tộc đó phải được tự do

Đầu tác do phải được dờ lấp!

Vì những lý trên, chúng tôi — Chính phủ lâm thời của nước Việt-nam dân chủ cộng hòa —
trình trong tuyên bố với thế giới rằng:

*Nước Việt-nam có quyền hưởng tự do và độc lập, và sự thực đã thành một nước tự do và

độc lập. Toàn thể dân Việt-nam quyết đem tất cả tinh thần và lực lượng, tính mệnh và của cải

để giữ vững quyền tự do và độc lập này.

[illegible]

Li Trung Khanh, Phan van Dong, Phan Trung Kien, Vu Anh Bao, Li van Hoa.

1880

...

Tuyên ngôn độc lập

[http://www.bqllang.gov.vn/chu-tich-ho-chi-minh/
tac-pham/1587-tuyen-ngon-d-c-l-p.html](http://www.bqllang.gov.vn/chu-tich-ho-chi-minh/tac-pham/1587-tuyen-ngon-d-c-l-p.html)

Hỡi đồng bào cả nước,

“Tất cả mọi người đều sinh ra có quyền bình đẳng. Tạo hóa cho họ những quyền không ai có thể xâm phạm được; trong những quyền ấy, có quyền được sống, quyền tự do và quyền mưu cầu hạnh phúc”.

Lời bất hủ ấy ở trong Bản Tuyên ngôn Độc lập năm 1776 của nước Mỹ. Suy rộng ra, câu ấy có ý nghĩa là: Tất cả các dân tộc trên thế giới đều sinh ra bình đẳng, dân tộc nào cũng có quyền sống, quyền sung sướng và quyền tự do.

Bản Tuyên ngôn Nhân quyền và Dân quyền của Cách mạng Pháp năm 1791 cũng nói: Người ta sinh ra tự do và bình đẳng về quyền lợi; và phải luôn luôn được tự do và bình đẳng về quyền lợi.

Đó là những lẽ phải không ai chối cãi được.

Thế mà hơn 80 năm nay, bọn thực dân Pháp lợi

dụng lá cờ tự do, bình đẳng, bác ái, đến cướp đất nước ta, áp bức đồng bào ta. Hành động của chúng trái hẳn với nhân đạo và chính nghĩa.

Về chính trị, chúng tuyệt đối không cho nhân dân ta một chút tự do dân chủ nào.

Chúng thi hành những luật pháp dã man. Chúng lập ba chế độ khác nhau ở Trung, Nam, Bắc để ngăn cản việc thống nhất nước nhà của ta, để ngăn cản dân tộc ta đoàn kết.

Chúng lập ra nhà tù nhiều hơn trường học. Chúng thẳng tay chém giết những người yêu nước thương nòi của ta. Chúng tắm các cuộc khởi nghĩa của ta trong những bể máu.

Chúng ràng buộc dư luận, thi hành chính sách ngu dân.

Chúng dùng thuốc phiện, rượu cồn để làm cho nòi giống ta suy nhược.

Về kinh tế, chúng bóc lột dân ta đến xương tủy, khiến cho dân ta nghèo nàn, thiếu thốn, nước ta xơ xác, tiêu điều. Chúng cướp không ruộng đất, hầm mỏ, nguyên liệu.

Chúng giữ độc quyền in giấy bạc, xuất cảng và nhập cảng.

Chúng đặt ra hàng trăm thứ thuế vô lý, làm cho dân ta, nhất là dân cày và dân buôn trở nên bần cùng.

Chúng không cho các nhà tư sản ta ngóc đầu lên. Chúng bóc lột công nhân ta một cách vô cùng tàn nhẫn.

Mùa Thu năm 1940, phát xít Nhật đến xâm lăng Đông Dương để mở thêm căn cứ đánh Đồng Minh, thì bọn thực dân Pháp quỳ gối đầu hàng, mở cửa nước ta rước Nhật. Từ đó dân ta chịu hai tầng xiềng xích: Pháp và Nhật. Từ đó dân ta càng cực khổ, nghèo nàn. Kết quả là cuối năm ngoái sang đầu năm nay, từ Quảng Trị đến Bắc kỳ, hơn hai triệu đồng bào ta bị chết đói.

Ngày 9 tháng 3 năm nay, Nhật tước khí giới của quân đội Pháp. Bọn thực dân Pháp hoặc là bỏ chạy, hoặc là đầu hàng. Thế là chẳng những chúng không “bảo hộ” được ta, trái lại, trong 5 năm, chúng đã bán nước ta hai lần cho Nhật.

Trước ngày 9 tháng 3, biết bao lần Việt Minh đã kêu gọi người Pháp liên minh để chống Nhật. Bọn thực dân Pháp đã không đáp ứng lại thẳng tay khủng bố Việt Minh hơn nữa. Thậm chí đến khi thua chạy, chúng còn nhẫn tâm giết nốt số đông tù chính trị ở

Yên Bái và Cao Bằng.

Tuy vậy, đối với người Pháp, đồng bào ta vẫn giữ một thái độ khoan hồng và nhân đạo. Sau cuộc biến động ngày 9 tháng 3, Việt Minh đã giúp cho nhiều người Pháp chạy qua biên thùy, lại cứu cho nhiều người Pháp ra khỏi nhà giam Nhật và bảo vệ tính mạng và tài sản cho họ.

Sự thật là từ mùa Thu năm 1940, nước ta đã thành thuộc địa của Nhật, chứ không phải thuộc địa của Pháp nữa. Khi Nhật hàng Đồng minh thì nhân dân cả nước ta đã nổi dậy giành chính quyền, lập nên nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa.

Sự thật là dân ta lấy lại nước Việt Nam từ tay Nhật, chứ không phải từ tay Pháp.

Pháp chạy, Nhật hàng, vua Bảo Đại thoái vị. Dân ta đã đánh đổ các xiềng xích thực dân gần 100 năm nay để gây dựng nên nước Việt Nam độc lập. Dân ta lại đánh đổ chế độ quân chủ mấy mươi thế kỷ mà lập nên chế độ Dân chủ Cộng hòa.

Bởi thế cho nên, chúng tôi, lâm thời Chính phủ của nước Việt Nam mới, đại biểu cho toàn dân Việt Nam, tuyên bố thoát ly hẳn quan hệ với Pháp, xóa bỏ hết những hiệp ước mà Pháp đã ký về nước Việt

Nam, xóa bỏ tất cả mọi đặc quyền của Pháp trên đất nước Việt Nam.

Toàn dân Việt Nam, trên dưới một lòng kiên quyết chống lại âm mưu của bọn thực dân Pháp.

Chúng tôi tin rằng các nước Đồng minh đã công nhận những nguyên tắc dân tộc bình đẳng ở các Hội nghị Têhêrăng và Cựu Kim Sơn, quyết không thể không công nhận quyền độc lập của dân Việt Nam.

Một dân tộc đã gan góc chống ách nô lệ của Pháp hơn 80 năm nay, một dân tộc đã gan góc đứng về phe Đồng minh chống phát xít mấy năm nay, dân tộc đó phải được tự do! Dân tộc đó phải được độc lập!

Vì những lẽ trên, chúng tôi, chính phủ lâm thời của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, trình trọng tuyên bố với thế giới rằng:

Nước Việt Nam có quyền hưởng tự do và độc lập, và sự thật đã thành một nước tự do, độc lập. Toàn thể dân tộc Việt Nam quyết đem tất cả tinh thần và lực lượng, tính mạng và của cải để giữ vững quyền tự do, độc lập ấy.

Hồ Chí Minh